

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU
2011-2012

Saraybosna, 2011

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER.....	1
DİL ÖZELLİKLERİ.....	3
RAKAMLAR.....	3
HARFLER ve OKUNUŞLARI	3
BAZI KULLANIŞLI KELİME VE CÜMLELER.....	4
BANKACILIK VE PARASAL İŞLEMLER.....	7
RESMİ TATİLLER.....	8
GEZİLECEK YERLER.....	8
SARAYBOSNA'DA KONAKLAMA	9
OTEL VE PANSİYONLAR.....	9
YURT ve VAKIFLAR	9
KİRALIK EVLER.....	10
SARAYBOSNA'DA ULAŞIM VE İLETİŞİM	10
TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI	10
TAKSİ.....	11
İLETİŞİM	11
SARAYBOSNA'DA ALIŞVERİŞ.....	12
MARKET (HELAL GIDA) ALIŞVERİŞLERİ.....	12
SEBZE VE MEYVE ALIŞVERİŞLERİ	12
KILIK- KIYAFET VE TAKI ALIŞVERİŞİ.....	12
NE, NEREDE YENİR?	13
ÖNEMLİ ADRES VE TELEFONLAR	13
SARAYBOSNA'DA GEZİLECEK YERLER.....	14
ÖZEL ÖĞRENCİ STATÜSÜ İŞLEMLERİ	14
ASKERLİK TECİL İŞLEMLERİ.....	15

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

BOSNA'DA OTURUM İZİNİ İŞLEMLERİ.....	15
ÖĞRENCİ KULÜPLERİ	16
SAT SINAVI.....	16
SIKÇA SORULAN SORULAR	16
Academic Calendar 2011/2012	18

GENEL BİLGİLER

Bosna-Hersek kuzey, batı ve güneyde Hırvatistan, doğuda Sırbistan ve Karadağ tarafından çevrili 3 milyonunu üzerinde nüfusu ile BM üyesi Balkan ülkesidir. Dili Boşnakça, para birimi KM (Konvertibilnih Maraka)'dır. Bosna'da yaşayan dinler; İslam, Katolik ve Ortodoks Hıristiyanlık ile Musevilihtir. Başkent Saraybosna şehrinin nüfusu büyük çoğunlukla Boşnaklardan oluşmaktadır.

Başlıca akarsuları; Sava, Una, Bosna ve Neretva nehirleridir. Adriyatik'te 20km uzunluğundaki Neum kasabası denizle olan tek bağlantısıdır.

Eğitim

Bosna-Hersek'te eğitimi kalitesi açısından iki kısma ayırmalıyız, yüksek öğretim öncesi ve yüksek öğretim. İlk ve orta öğretimde sağlam Yugoslavya eğitim sisteminden vazgeçilmemesi öğrencilerin yüksek öğretime tam anlamıyla hazırlanmasını sağlamaktadır.

Sağlam ilk ve orta öğretime rağmen yüksek öğretim reforma ihtiyaç duymaktadır. Fakat Bosna-Hersek'teki geleneksel üniversitelerde artık eskidiği kabul edilen yüksek öğretim sistemi, AB'nin belirlediği Bologna Kriterlerinin ilk uygulayıcısı olan Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'nin katkılarıyla baştan aşağı değişim sürecine girmiştir. IUS dünyanın değişik ülkelerinden gelen öğrencileri, yine dünyanın değişik ülkelerinden gelen seçkin akademisyenlerle Saraybosna'nın çok kültürlü ortamında eğitim sunmaktadır. Bu özelliğiyle bölgede benzeri olmayan model bir kampus üniversitesi olarak ülkenin tüm üst düzey yöneticileri tarafından yakından izlenip desteklenen ve şu anda ülkemizin Bosna-Hersek'te yaptığı en büyük stratejik eğitim projesi durumundadır. Türkiye'de temsilciliği bulunan Saraybosna Üniversitesi İngilizce eğitimi ve Avrupa Üniversiteler Birliği üyeliğiyle göze çarpmaktadır. Ayrıca 2008-2009 yılından bu yana ÖSYM tarafında ÖSS sınavı aracılığıyla Fakültelere öğrenci yerleştirilmektedir. Bunun yanı sıra çok sayıda yetenekli ama imkânları kısıtlı veya savaş mağduru ailelerin çocukları tam veya kısmi burslu olarak eğitim görmektedir.

Tarihi

Akdeniz kıyısındaki diğer şehirler gibi Bosna'da tarih sahnesindeki yerini Roma İmparatorluğu içerisinde almıştır. Roma İmparatorluğu'nun çöküşünden sonra Bosna'nın yönetimi 1200'lü yıllarda bağımsızlığını elde edene kadar çeşitli kereler el değiştirmiştir. Bağımsızlığını 260 yılı aşkın bir süre koruyan Bosna Krallığı bu süre boyunca Macarlar ve Sırlara karşı topraklarını savunmak zorunda kalmıştır.

1463 yılında Osmanlı idaresi altına geçen Boşnaklar aynı zamanda Müslümanlığı da benimsemiştir. Müslümanlığı benimsemeyen Boşnakların dini vecibelerini yerine getirmesine izin veren Osmanlı idaresi Bosna topraklarında inşa ettiği yapılar ve camilerle aynı zamanda Boşnakların gelenekleri ile kültürüne de etki etmiştir. 1878 yılına kadar devam edecek olan Osmanlı idaresi altındaki dönemde pek çok Boşnak Osmanlı idaresinde, devlet yönetiminde önemli görevlere getirilmiştir. 1878 Berlin Antlaşması ile Bosna'nın yönetimi Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na devredilmiştir.

1918 yılına kadar sürecek olan Avusturya-Macaristan İmparatorluğu idaresi altındaki dönemde ülke yeniden yapılandırılmıştır. Bosna'daki Müslüman nüfusun Osmanlı idaresi altındaki diğer topraklara göçü ve onların terk ettiği yerlere Sırların yerleşmesiyle Bosna'daki etnik yapı değişmeye başlamıştır.

1918 - 1941 yılları arasındaki dönem Yugoslavya'nın iç karışıklıkları ve savaşa geçmiştir. 1941 - 1945 yılları arasındaki II. Dünya Savaşı sırasında Naziler Yugoslavya'yı işgal etmiştir.

1945 - 1990 yılları arasındaki soğuk savaş döneminin 35 yıllığı Tito'nun liderliği altında geçti. Bu dönemde Bosna - Hersek'in sınırları 1918 öncesine döndü. Soğuk savaşın son bulması ve sona eren komünist rejimle birlikte parçalanan Sovyetler Birliği'nden Yugoslavya da etkilendi.

1992 - 1995 yılları arasında yaşanan kanlı iç savaşların sonrasında Yugoslavya parçalandı. Şubat 1992'de bağımsızlığını ilan eden Bosna - Hersek 7 Nisan 1992'de ABD ve diğer batılı ülkelerce tanındı ve 22 Mayıs 1992'de Birleşmiş

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

Milletlere yaptığı üyelik başvurusu kabul edildi. Bosna'daki savaş 1992 yılının ilkbaharında başladı. Bu dönemde 100.000'in üzerinde Boşnak yaşamını kaybetti. Batılı ülkeler uzun süre başta Saraybosna olmak üzere kuşatma altındaki şehirlerin bombalanması, sniper ateşi ile masum sivilleri, aydınlar ve seçilmiş kişileri toplama kamplarında öldürülmesi ile gerçekleşen etnik soykırıma seyirci kaldı. Saraybosna modern çağın en uzun kuşatmasına maruz kaldı. Srebrenica Katliamı'nın ardından o güne kadar olaylara kayıtsız kalan dünya kamuoyunun baskısıyla 1995 yılı sonlarında savaş son buldu.

DİL ÖZELLİKLERİ

RAKAMLAR

Not: Boşnakça rakamların telaffuzları alfabede belirtildiği gibi olmalıdır.

1	jedan	13	trinaest	33	trideset tri
2	dva	14	četnaest	40	četrdeset
3	tri	15	petnaest	49	četrdese devet
4	četiri	16	šesnaest	50	pedeset
5	pet	17	sedamnaest	60	šezdeset
6	šest	18	osamnaest	66	šezdeset šest
7	sedam	19	devetnaest	70	sedamdeset
8	osam	20	dvadeset	80	osamdeset
9	devet	21	dvadeset jedan	90	devedeset
10	deset	22	dvadeset dva	100	sto
11	jedanaest	30	trideset	1000	hiljeda
12	dvanaest	31	trideset jedan	1000000	milijon

HARFLER ve OKUNUŞLARI

Alfabe, Latin ve Kiril alfabesiyle yazılır. Boşnak alfabesi 30 harften oluşur. Bunlardan 4ü sesli harf, 26sı ise sessiz harftir. Telaffuzları aşağıda örneklerle anlatılmıştır.

- A a** - Türkçe'deki 'A' sesini verir. Örnek: advokat (avukat) Okunuşu: advokat
B b - Türkçe'deki 'B' sesini verir. Örnek: bife (büfe) Okunuşu: bife
C c - Türkçe'deki 'TS' harflerinin birlikte okunmasıyla çıkan sesdir. Örnek: cilindar (silindir) Okunuşu: tsilindar

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

- Ç ç** - Türkçe'deki 'Ç' sesini verir. Örnek: çanak (çanak) Okunuşu: çanak
- Ć ć** - Türkçe'deki 'Ç' sesini verir, ama çoğunlukla sözcük sonunda bulunur. Örnek: cevap (kebab) Okunuşu: cevap
- D d** - Türkçe'deki 'D' sesini verir. Örnek: dugme (düğme) Okunuşu: dugme
- Đ đ** - Türkçe'deki 'C' sesini verir. Örnek: đubre (gübre) Okunuşu: cubre
- Dž dž** - Türkçe'deki 'C' sesini verir. Örnek: džep (cep) Okunuşu: cep
- E e** - Türkçe'deki 'E' sesini verir. Örnek: eksperiment (deney) Okunuşu: eksperiment
- F f** - Türkçe'deki 'F' sesini verir. Örnek: fes (fes) Okunuşu: fes
- G g** - Türkçe'deki 'G' sesini verir. Örnek: guverner (yönetici) Okunuşu: guverner
- H h** - Türkçe'deki 'H' sesini verir. Örnek: harač (haraç) Okunuşu: haraç
- I i** - Türkçe'deki 'I' sesini verir. Örnek: istoričar (tarihçi) Okunuşu: istoričar
- J j** - Türkçe'deki 'Y' gibi okunur. Örnek: jelek (yelek) Okunuşu: yelek
- K k** - Türkçe'deki 'K' harfi gibi okunur. Örnek: kupus (lahana) Okunuşu: kupus
- L l** - Türkçe'deki 'L' harfi gibi okunur. Örnek: licej (lise) Okunuşu: litsey
- Lj lj** - Türkçe'deki 'LY' gibi okunur. Ancak buradaki 'Y' sesi çok kısa ve belirsiz söylenir. Örnek: ljubav (aşk) Okunuşu: lyubav
- M m** - Türkçe'deki 'M' sesini verir. Örnek: mitologija (mitoloji) Okunuşu: mitologiya
- N n** - Türkçe'deki 'N' sesini verir. Örnek: nelogičan (mantıksız) Okunuşu: nelogičan
- Nj nj** - Türkçe'deki 'NY' gibi okunur. Ancak buradaki 'Y' sesi de çok kısa ve belirsiz söylenir. Örnek: njuh (koku) Okunuşu: nyuh
- O o** - Türkçe'deki 'O' sesini verir. Örnek: otisak (damga) Okunuşu: otisak
- P p** - Türkçe'deki 'P' sesini verir. Örnek: papagaj (papağan) Okunuşu: papagay
- R r** - Türkçe'deki 'R' sesini verir. Örnek: račun (hesap) Okunuşu: raçun
- S s** - Türkçe'deki 'S' sesini verir. Örnek: samokritika (özeleştiri) Okunuşu: samokritika
- Š š** - Türkçe'deki 'Ş' sesinin aynısıdır. Örnek: šolja (fincan) Okunuşu: şolya
- T t** - Türkçe'deki 'T' sesini verir. Örnek: tuš (duş) Okunuşu: tuş
- U u** - Türkçe'deki 'U' sesini verir. Örnek: ulica (cadde) Okunuşu: ulitsa
- V v** - Türkçe'deki 'V' sesini verir. Örnek: voda (su) Okunuşu: voda
- Z z** - Türkçe'deki 'Z' sesini verir. Örnek: zumbul (sümbül) Okunuşu: zumbul
- Ž ž** - Türkçe'deki 'J' sesinin aynısıdır. Örnek: žaba (kurbağa) Okunuşu: jaba

BAZI KULLANIŞLI KELİME VE CÜMLELER

Not: Boşnakça kelimeleri kullanırken harflerin telaffuzları yukarıda belirtildiği gibi olmalıdır.

Adınız nedir?

Kako se zoveš?

Affedersiniz.

Izvinite.

Anlamadım.

Ne razumijem.

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

Anlaştık.	Dogovorili smo se.
Asla.	Nikad
Belki.	Možda.
Ben _____.	Ja sam _____.
Ben de	I meni
Ben de öyle düşünüyorum	I ja mislim tako.
Benim	moj
Benim adım ____ .	Zovem se _____ .
Benim için hiç fark etmez.	Za mene nema nikakavog problema.
Bir şey değil.	Nema na čemu.
Biraz daha yavaş konuşabilir misiniz?	Mozete li govoriti malo polako?
Bu gün ne yaptın?	što si radio danas?
Burada Türkçe bilen var mı?	Da li ima ovdje neko ko govori turski?
Çok iyi.	Odlično.
Çok teşekkürler.	Hvala lijepo.
Dikkat et!	Pazite!
Dinle.	Slušaj!
Ekmek	Hljeb
Elbette.	Svakako.
Endişelenmeyin.	Ne brinite.
Estağfurullah.	Molim vas.
Evet.	Da.
Fena değil.	Nije loše.
Günaydın.	Dobro jutro, Sabah hajrola.
Güzel.	Lijepo.
Harika.	Izvršno.
Hayır.	Ne.
Her şey yolunda.	Sve je u redu.
Hoşçakal.	Allahimanet
İdare eder.	Eh dobro je.
İmdat!	Upomoć!
İnşallah.	Inşalah.
İşler nasıl gidiyor?	Kako ide posao?
İyi Boşnakça konuşamıyorum	Ne govorim dobro bosanski.
İyi fikir.	Dobra ideja.
İyi geceler (uyku için).	Lahku noć..
İyi günler.	Dobar dan.
İyiyim, teşekkür ederim.	Dobro sam, hvala.
Kolay	lahko
Lütfen bana yardım edin.	Molim vas, pomozite mi.

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

Lütfen.	Molim.
Memnuniyetle.	Sa zadovoljstvom.
Merhaba.	Zdravo ya da Merhaba.
Mümkün değil.	Nije moguće.
Nasılsın?	Kako si?
Nasılsınız?	Kako ste?
Olabilir.	Moguće.
Onu kabul ediyorum.	To prihvaćam.
Özür dilerim.	Izvinite Pardon.
Pekâlâ.	Dobro.
Rica ederim.	Molim.
Sahi mi?	Istina?
Sanmıyorum.	Ne vjerujem.
Somun	somun
Sus!	Šuti!
Şeker	Šećer
Tabi.	Sigurno.
Tamam.	U redu.
Memnun oldum.	Drago mi je.
Teşekkür ederim.	Hvala vam, Hvala
Tuvalet nerede?	Gdje je WC (<i>gđyeye vetse</i> okunur)?
Tuz	so
Türkçe biliyor musun?	Da li govorite turski?
Türkiye'ye gelmek ister misin?	želiš li doći u Tursku?
Umarım.	Nadam se.
Yağ (Tere), Sıvıyağ	Butter, ulja
Yardımcı olabilir misiniz?	Možete li mi pomoći?
Yumurta	Jaja
baba	Babo
nine	Nena
erkek kardeş	brat
çay	Čaj
bugün	Danas.
dede	Dedo
kız kadın	djevojka/cura
nerede?	Gdje je ...?
ve.	İ
ben	Ja
dün.	Jučer
ne zaman?	Kad?

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

kahve.	Kahva. Kafa
nasıl?	Kako?
hangi?	Koji?
... ne kadar(fiyat)?	Koliko je ...?
ekmek	Hljeba
ana	Majko
küçük(çocuk)	Mali
biraz	Malo
süt.	Mlijeko
Lütfen....	Molim vas...
Ne (efendim)? (nazik).	Molim?
erkek	momak/dečko
şu.	ono
burada.	Ovdje
bu.	Ovo
pizza.	Pica
öğretmen (profesör)	Profesor
kelime	Riječ
şimdi.	Sada
sadece	Samo
şeker.	Šećer
peynir.	Sir
Ne? (kaba).	Šta?
yarın.	Sutra
öyle	Tako
orada .	Tamo
zor	Teško
kim?	Tko?
öğreniyorum (öğrenmek)	Učim (učiti)
sizin	Vaš
su	Voda
neden?	zašto?

BANKACILIK VE PARASAL İŞLEMLER

Bosna'da alışverişlerde sadece KM geçerlidir. Alışverişlerde Euro kabul edilmez. Bunun yanı sıra para transferi, döviz bozdurma, banka hesabı açma işlemleri için Bosna genelinde faaliyet gösteren ve Türkçe bilen personele sahip olması sebebiyle Turkish Ziraat Bank Bosnia tercih edilebilir. Bosna'da Euro için sabit kur uygulaması

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

yapılmaktadır ve 1€=1,95KM yaklaşık değerine tekabül etmektedir. Bankacılık işlemleri için Pasaportunuz mutlaka yanınızda bulunmalıdır. Bankalar hafta içi 17:00'a, cumartesi ise öğleye kadar olmak üzere değişik çalışma saatleri uygulamaktadır. Bankalar, Millî bayramlar, Dini bayramların ilk günü, resmi tatiller ve Pazar günleri çalışmamaktadır.

Türkiye'den yapılacak para transferlerinde kesintiler yapılmaktadır. Para transferlerinde en hesaplı yöntem Türkiye'den bir Ziraat Bankasından açılacak hesabın Bankamatik kartını Bosna'da kullanmaktır. Üniversite binasında Turkish Ziraat Bank Bosnia'nın ATM makinası bulunmaktadır. Türkiye'den hesaba para transferi kolaylığı ve Bosna'da yaşanabilecek problemlerde Türkçe bilen muhatap bulma imkânı da dikkate alınmalıdır.

RESMİ TATİLLER

Bosna'da resmi tatil uygulamaları şu şekildedir.

1-2 Ocak	: Yeni yıl tatili
1 Mart	: Bağımsızlık Günü
1-2 Mayıs	: İşçi Bayramı
25 Kasım	: Devlet günü
9 Ocak	: RS Cumhuriyet günü (FS, Sırp bölgesi için)
Dini bayramların ilk günü	
Yılbaşı, Ortodoks ve Katolik Noel ve paskalyaları, Cumartesi – Pazar günleri	

GEZİLECEK YERLER

Bosna-Hersek sınırları içerisinde gezilip görülebilecek yerler ve yapılabilecek aktiviteler;

- Neretva'da rafting,
- Igman ve Jahorina dağlarında kayak,
- Igman, Nahorevo, Barice ve Pazariçi güzergahlarında trekking,
- Skakavac şelalesi,
- Boračko Jezero'da yüzmek ve alabalık yemek,
- Una nehri,
- Poçitelj Türk köyü

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

- Sarı Saltuk (Blagay) Tekkesi,
- Mostar şehri, şehre adını veren tarihi köprü,
- Jablanica'da İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanların durdurulmasında önemli rol oynayan ve nehre uçmuş demiryolu köprüsü,
- Konjic ve tarihi köprüsü,
- Travnik şehri, kalesi, medresesi, Alaca camii, diğer vezir camileri,
- Jajce şehri, kalesi, yer altı kilisesi, şelalesi,
- Fojnica'da Fatih'in Özgürlük bahşeden Emannamesi,
- Visoko Medresesi, Piramit,
- Saraybosna şehri.

SARAYBOSNA'DA KONAKLAMA

OTEL VE PANSİYONLAR

Saraybosna'da otel fiyatları günlük –yaklaşık olarak- kişi başı 20€ / 40KM den başlamaktadır. Otellerde fiyatları açık menü kahvaltı dâhildir. Pansiyonların fiyatları ise şehirdeki mevkisine göre ve imkanlarına göre değişmekle beraber kişi başı 8€ /16KM'den başlayıp 20-25€ / 40-50KM'ye kadar çıkabilmektedir.

Holiday Inn (****)	: (+387 33) 288 060	Otel Dardanija (***)	: (+387 33) 213 613
Hotel Hollywood (****)	: (+387 33) 773 100	Otel Cobanija	: (+387 33) 441 749
Otel Bristol (***)	: (+387 33) 705 000	Pansiyon Ada	: (+387 33) 470 229
Otel Grand (***)	: (+387 33) 205 444	Pansiyon Mirsad	: (+387 62) 864 430
Otel Europa (***)	: (+387 33) 232 855	Pansioni-pansions	: (+387 61) 222 742
Otel Saray (***)	: (+387 33) 447 703	M. Jasmin	: (+387 33) 716 155

YURT ve VAKIFLAR

Saraybosna'da değişik devlet, vakıf ve derneklerin yurtları bulunmaktadır.

Uluslararası Saraybosna Üniversitesi Yurtları:

- IUS Kız Yurtları, (bilgi için; 00387 33 957 450-455), HRASNICKA ĆESTA15, ILIDŽA/SARAJEVO

- Uluslararası Saraybosna Üniversite Kampüsü'nde Plavi Leptir Erkek Öğrenci Yurdu (bilgi için; 00387 61 893 988 - 893 497), HRASNICKA ĆESTA15, ILIDŹA/SARAJEVO

Diğer Vakıf ve Öğrenci Yurtları:

- IlidŹa'da Bosna-Hersek İslami Hizmetler Vakfı'nın Erkek Yurdu, (bilgi için; 00387 62 469 592)
- Buća Potok'ta BNP (Balkanski Narodni Pogled) tarafından iřletilen Kız ve Erkek yurtları (bilgi için; 00387 62 374 642).
- TUBA Vakfı, 00 387 61 431 140,
- NedŹarici bölgesinde Bosna-Hersek Devleti Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurdu (Bořnakća iletiřim; 00387 33 235 847)

KİRALIK EVLER

Saraybosna'da evler çoğunlukla eşyalı olarak kiraya verilmektedir. Emlak ofisi yaygın değildir. Haftalık ıkan Oglasi (Cuma günü) ve Süper Oglasi (arşamba günü) gazeteleri alım-satım-kiralama amaılı yayın yapan gazetelerdir. Bunlar aracılığıyla kiralık daire kiralama imkânı bulunmaktadır. Bunun yanı sıra www.trazim.ba internet adresinden kiralık ev bulma imkânı da vardır.

SARAYBOSNA'DA ULAşIM VE İLETİşİM

TOPLU TAşIMA ARAÇLARI

Saraybosna'da ulaşım çoğunlukla tramvayla yapılmaktadır. Avrupa'nın en eski tramvay hatlarından biri bu toplu taşıma aracı şehri bir uçtan diğerine hizmet vermektedir. Sabah (günlere göre değişmekle beraber) 06:00'da başlayan seferler gece 24:00'a kadar sürmektedir.

nemli toplu taşıma araçlarından bir diğeri de trolleybslerdir. Trolleybüsler ana gzergh dışında yan hatlarda hizmet vermektedir. Öğrenciler için 6 aylık 97KM karşılığı toplu taşıma araçlarını altı ay sınırsız kullanabilecekleri hizmet bulunmaktadır. Kısa süreli kullanım için tekli veya 10'lu kullanım imkanı bulunan "tramvayska karta"ları (tramvay bileti) tramvay duraklarındaki ve yakınındaki bfelerden satın alabilirsiniz.

Otobüsler ise, tramvaylar ve trolleybüslerin kullandıkları güzergâhları kullanır. Şehir içinde ulaşımı kolaylaştırdıkları gibi Saraybosna civarındaki yerleşim yerlerine de ulaşım sağlarlar. Otobüslerde biletler otobüse binerken şoförden satın alınır.

TAKSİ

Saraybosna'da temel ulaşım araçlarından bir diğeri taksilerdir. Taksimetre açılış ücreti 1,5KM'dir ve kilometre başına 1KM olarak ücretlendirilmektedir. Taksilere ya taksi durağından binilir veya telefonla adres bildirilerek çağırılır. Telefonla taksi çağırırken, Saraybosna içerisinde bulunduğunuz semtin adını, sokağın ismini ve bina numarasını bildirmeniz yeterli olacaktır.

Örnek bir taksi çağırma yöntemi: 1516'yı veya 061 760 600'ü herhangi bir telefondan arıyoruz.

- "... taksi"
- Jedan taksi (bir taksi anlamında), Hrasnicka Cesta, petnaest (15), (Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'nin adresi) veya (ELS İngilizce Lisan okulunun adresi)
- "Mominat" veya "mommento" (bir dakika). Arkasından telsiz konuşmaları duyulmaya başlanır. Ve nihayet size;
- "dva-tri minuta" (iki-üç dakika) veya "četri-pet minuta" (dört-beş dakika) benzeri bir ifade kullanır. Arkasından taksinin değişik yerlerinde bulunan firma numarasını söyler.
- Siz de "dobro" veya "okey" gibi ifadelerle onaylayıp telefonu kapatabilirsiniz.
- Eğer size beklemenizi söyledikten sonra "izviini neema taksi" (kusura bakmayın, taksi yok) derse başka bir taksi durağını aramanız gerekir.
 - Saraybosna'daki bazı taksi firmaları;
 - Crveni (sirveni) Taxi : 061 760600 / 033 760 600
 - Samir i Emir Taxi : 1516
 - Sarajevo Taxi : 1515
 - Žuti (juti) Taxi : 033 663 555

İLETİŞİM

- Modern dönemde iletişim araçlarının çeşitlenmiş ve iletişim imkanları artmıştır. Bu anlamda yapacağınız ilk şey; Bosna-Hersek'e geldiğinizde büfelerde ve Postanelerde satılan kontörlü hatlardan satın almaktır. BH Telekom BIH (Bosna-

Hersek), HT-Eronet (Hırvatistan), Mobitel (Sırbistan) yerel olarak hizmet veren telefon firmalarıdır.

- Bosna'da hizmet veren yerel telefon hatlarına kontör almak için isteyeceğiniz kart ULTRA KART'tır. Büfelerde 5 KM, 10KM ve 20KM'lik kontör satışı yapılmaktadır. Hatlara yaklaşık iki ay süre aralıklarla kontör yüklenmemesi halinde telefon hattı görüşmeye kapanmaktadır.
- Telefon hatlarını alırken Türkiye'de olduğu gibi herhangi bir prosedür uygulanmamaktadır. Hat satın alındığında 5KM'lik (Türkiye'deki 5TL denktir) kontör yüklenmiş olarak yurtiçi ve yurtdışı görüşmelere hazırdır.
- Türkiye ile görüşmelerde Türkiye'den getirdiğiniz hattı kullandığınız takdirde masrafınız, Bosna'dan alacağınız hatta göre 5 ile 10 kat arasında değişecektir. Aynı zamanda Türkiye'den arayan veya Türkiye'de aranan numaraya da ücretlendirme yapılacaktır. Bosna'dan alınacak hatlarla Türkiye arandığında ise karşı tarafa ücretlendirme söz konusu değildir.

SARAYBOSNA'DA ALIŞVERİŞ

MARKET (HELAL GIDA) ALIŞVERİŞLERİ

Klas, DP, Robot, Merkür, Mercator, Hoşe Komerc, başlıca marketlerdir. Bunun yanı sıra güvenilir et ürünleri konusunda Bosna Riyaseti tarafından helal et ürünleri sattığı ilan edilen markaların ürünleri tercih edilmektedir. OVAKO, BAJROVIÇ, bu markalardan bazılarıdır. Ayrıca MAKSUMIÇ ve MUJANIÇ güvenilir et ürünleri sattığını bildiğimiz kasaplardır. Saraybosna'da zor bulunan dört şey; Türk çayı, çay bardağı, demlik ve kırmızı mercimek'tir. Çay bardağı ve demliği MARS 97 alışveriş merkezlerinden, çay ve kırmızı mercimeği ise BAKKAL'dan temin edebilirsiniz.

SEBZE VE MEYVE ALIŞVERİŞLERİ

Sebze ve meyve alışverişlerinde ZELENA PİJACA olarak isimlendirilen sebze pazarları vardır. Bu pazarlar ihtiyaç duyulan sebze ve meyvelerin satıldığı daimi Pazar özelliğini taşımaktadır. Bunun yanı sıra marketlerin sebze reyonlarından da alışveriş yapılabilir.

KILIK- KIYAFET VE TAKI ALIŞVERİŞİ

Bosna-Hersek'te Türkiye'den bazı firmaların bayileri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra PİJACA adı verilen yerlerle giyim ürünleri satan mağazalar bolca bulunmaktadır. Bayan

kiyafeti ağırlıklı çalışan bu firmalara örnek olarak ise, ZEYNO ve TEKBİR giyim mağazaları verilebilir.

Takı konusunda ise gümüş en yaygın takı malzemesidir. Başçarşı'daki mağazalarda bolca çeşit bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'den gelmiş ve gümüş işi ile uğraşan firmalar da bulunmaktadır.

NE, NEREDE YENİR?

Bosna'da en meşhur yiyecekler, Boşnak böreği ile Çevapi'dir. Boşnaklar Burek dediklerinde kıymalı börekte bahsederler. İspanaklı börek "zelenitsa", patatesli börek "krompiruša" ve peynirli börek ise "sirnitsa" olarak telaffuz edilir. Burekdžinica (börekçi) isimli yerlerde satılır. Porsiyon fiyatı ortalama 1,5 ve 3KM arasındadır. Çevapi ise Çevapdžinica adı verilen yerlerde satılır. Türkiye'de İnegöl köfte olarak bilinen köfeye benzer. Porsiyon fiyatı ortalama 6-8KM civarındadır.

Aşçinitsalar, (Ašćinica) etli ev yemekleri lezzetini tadabileceğiniz yerlerdir. Buralara yolunuz düştüğünde; Begova çorba, Klepe (Boşnak usulü mantı), veya Bosanski Sahan (içi et ve pirinçle doldurulmuş olarak; lahanası sarma, soğan dolması, biber dolması veya domates dolması) ve Tuffahiye (elma tatlısı) tatmanızı öneririz. Maliyet ise yaklaşık 12-20KM arasındadır.

ÖNEMLİ ADRES VE TELEFONLAR

ULUSLARARASI SARAYBOSNA ÜNİVERSİTESİ ve İNGİLİZCE DİL OKULU :
HRASNICKA ĆESTA15, ILIDŽA/SARAJEVO, +387 33 957 100,

TÜRKİYE BÜYÜKELÇİLİĞİ : +387 33 665 988

TİKA Program Koordinatörlüğü : +387 33 655 289

KOŞEVO HASTANESİ : +387 33 297 000

ACİL YARDIM-AMBULANS : 124

POLİS İMDAT : 122

SARAYBOSNA HAVAALANI : +387 33 289 100

SARAYBOSNA'DA GEZİLECEK YERLER

- Gazi Hüsrev Bey Medresesi,
- Gazi Hüsrev Bey Camii,
- Gazi Hüsrev Bey Kütüphanesi,
- Moriça Han,
- Tarihi Keçi Köprüsü, (Kozija Çuprija)
- Bijela Tabya,
- Şehitlik, Alija İzzetbegoviç'in Kabri-Müzesi,
- Başçarşı,
- Sebil,
- II. Dünya Savaşının patlak vermesine sebep olan Avusturya Veliht'ının vurulduğu Latin Köprüsü,
- Vrelo Bosna,
- Şehir Müzesi,
- Rimski Most,
- Ilidza,
- Umut Tüneli (Tunnel)

ÖZEL ÖĞRENCİ STATÜSÜ İŞLEMLERİ

Bosna Hersek'te lisans, önlisans ve lisanüstü öğrenim gören Türk öğrencilerin özel öğrenci statüsü almaları gerekmektedir. Bu belgeyle öğrenimleri süresince harçsız öğrenci pasaportu almaları ve (Erkekler için) askerlik tecil ve tehir işlemlerini yapmaları sağlanmaktadır. Başvuru işlemleri T.C. Konsolosluluğunda veya IUS vize ofisinde yapılabilir.

Başvuru için gerekli evraklar :

1. Özel Öğrenci Başvuru Dilekçesi
2. Hizmet Özel Belgesi
3. Yıl sonu Öğretim Durum Formu
4. 3 adet vesikalık fotoğraf
5. 2 adet Kimlik fotokopisi
6. Öğrenci Belgesi
7. Lise Diploma fotokopisi
8. ÖSS sonuç belgesi fotokopisi veya SAT sonuç belgesi fotokopisi

İlk üç sıradaki dökümanları T.C. Konsoloslüğundan veya IUS vize bölümünden temin edebilirsiniz.

ASKERLİK TECİL İŞLEMLERİ

Askerlik tecil işlemleri yukarıda anlatmış olduğumuz özel öğrenci statüsünü aldıktan sonra yapılan işlemidir. Askerliği tecil ettirmek için ; Özel öğrenci statüsü belegesinin bir fotokopisi, Öğrenci belgesi ve Hizmet özel belgesi (EK –G2) tamamlanarak, tüm belgeler T.C. Konsolosluğuna teslim edilerek başvuru gerçekleştirilmektedir. Bu evrakların her yıl Eylül ile Kasım ayları arasında yenilenmesi gerekmektedir. Aksi halde askerlik tecil ve tehir, harçsız öğrenci pasaportu edinimi yapılamamaktadır.

BOSNA'DA OTURUM İZİNİ İŞLEMLERİ

- Bosna Hersek'te eğitim, ticaret ve çalışma amaçlı oturma izni alınabilmektedir. Bosna-Hersek ülkesine giriş yaptıktan sonraki ilk 24 saat içerisinde (eğer tatil günü ise ilk çalışma günü) Pasaport ve ikamet edilen adresle ilgili bilgilerle (kira sözleşmesi veya pansiyon-otel bilgisi) Polis Merkezi'ndeki Yabancılar Şubesine gidilerek, üç ay süreli geçici oturma izni veren Beyaz Kart (Bijeli Karton) başvurusu yapılmalıdır. Beyaz kart ofisi normal zamanlarda saat 13:00'e kadar çalışmakta; hazırlanan evrakları ertesi gün 14:00'den sonra teslim etmektedir. Yoğun dönemlerde çalışma zamanları değişme göstermektedir.
- Üç aylık geçici oturma iznini ifade eden Beyaz Kart üç aylık sürelerle toplam iki kez alınabilmektedir. Altı aylık dönemden sonra 2008 yılında değiştirilen mevzuata göre; kişi, kendi ülkesinde altı (6) aylık bir dönem geçirmedikten sonra tekrar Beyaz Kart başvurusu yapma hakkına sahip değildir.
- Uluslararası Saraybosna Üniversitesine yeni kayıt yaptıran öğrencilerin yapacakları işlemler konusunda Sosyal İşler Daire Başkanlığı'na bağlı Vize Departmanı yönlendirme yapacaktır. Bu konuda öğrencilerimizin gerekli sorumlulukları üstlenmeleri ve süreci takip etmeleri gerekmektedir. Bu anlamda, kendilerinden istenen evrakları zamanında teslim etmeleri, gerekli ödemeleri zamanında yapmaları, check-up işlemleri için kendilerinden istenenlere dikkat ederek yerine getirmeleri çok önemlidir.
- Bosna-Hersek'te oturma izinleri normal şartlarda bir eğitim yılı olarak düzenlenir. Ancak, verilecek oturma izninin bitiş tarihi, pasaport süresinin bitiş tarihinden üç

ay öncesidir. Dolayısıyla pasaport alınırken veya süresi uzatılırken süresini asgari iki yıl olarak tanzim ettirmek avantajlıdır.

ÖĞRENCİ KULÜPLERİ

- IUS Business Kulübü
- IUS Kültürlerarası İletişim Kulübü
- IUS Müzik Kulübü
- IUS Fotoğrafçılık Kulübü

SAT SINAVI

SAT (Scholastic Assessment Test) uluslararası geçerliği olan bir sınavdır. Sınav, lise matematik bilgilerini ölçen sayısal bir kısım ve İngilizce okuduğunu anlama, analiz etme, üst düzey kelime bilgisi ve deneme-kompozisyon yazma gibi bilgi ve becerileri ölçen sözel bir bölümden ve kompozisyon yazımından oluşmaktadır. İhtiyaç duyanlara kurs açmak veya kitap temin etmek şeklinde destek verilecektir. YÖK, SAT1 sınav sonucu olarak en az 1000 puan alınmasını denklik açısından yeterli bulmaktadır. Geçerli / yeterli LYS puanı olmayan tüm ELS öğrencilerinin SAT sınavına uygun bir zaman ve yerde girmeleri gerekmektedir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

Soru 1: Öğrenci belgesini nasıl edinirim ?

Öğrenci belgesini öğrenci işleri ofisinden temin edebilirsiniz.

Soru 2: Özel Öğrenci Statüsü belgesini nasıl temin ederim?

Özel öğrenci statüsü belgesi alabilmek için T.C. Konsoloslukuna veya IUS vize bölümüne başvuru yapabilirsiniz.

Soru 3: Aylık tramvay kartını nasıl edinirim ?

Öğrenci işlerinden öğrenci belgesi ve potvrda belgelerini alarak İlidza bölgesindeki toplu taşıma kurumu olan GRAS'a başvuru yapabilirsiniz.

Soru 4: Kampüste bilgisayarımı internete nasıl erişirim?

Öğrencilerin kendi bilgisayarları ile kablosuz ağa bağlanabilmeleri için bilgisayar destek bölümüne (IUS IT Department) giderek başvuru formu doldurmaları gerekmektedir.

Soru 5: Öğrenci Bilgi Sistemine (SIS) nasıl ulaşabilirim?

IUS öğrenci işleri tarafından öğrenciye bir kullanıcı adı ve parola verilir. Bu sisteme www.ius.edu.ba adresindeki SIS bölümünden ulaşılır.

Soru 6: Ödemelerim ve Burs durumum hakkında kiminle görüşebilirim ?

Muhasebe departmanı ile görüşebilirsiniz.

Soru 7: Kayıt yaptırdığım fakülte ile ilgili sorularım hakkında kiminle görüşebilirim ?

Fakülte veya bölümünüzle ilgili en sağlıklı bilgileri Bölüm koordinatörlerinden edebilirsiniz. Bölüm koordinatörlerini fakülte sekreterlerinden öğrenebilirsiniz.

Soru 8: Oturma izni ve sağlık işlemleri hakkında hangi birimle görüşmeliyim ?

Bu işlemler hakkında bilgi almak için IUS Sosyal İşler Daire Başkanlığı vize ofisi ile görüşebilirsiniz.

Soru 9: Kaydımı nasıl dondurabilirim?

IUS öğrenci işleri ve muhasebe departmanı ile görüşebilirsiniz.

Soru 10: SAT sınavı neden gereklidir ?

IUS yönetimi, T.C. vatandaşı öğrencilerin YÖK diploma denkliği için gerekli LYS puanı yoksa, YÖK'ün LYS sınavına alternatif olarak kabul ettiği SAT (Scholastic Assessment Test) sınavına fakülteye başlamadan önce girerek yeterli puan almalarını denklik alabilmeleri açısından şart koşturmaktadır.

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

Academic Calendar 2011/2012

English language School (ELS) Calendar	
ELS Placement Exam in Sarajevo (BiH Nationals / Students from the region)	September 05
ELS Proficiency Exam in Sarajevo (BiH Nationals / Students from the region)	September 08 and 09
ELS Placement Exam in Sarajevo (International students and students registered by YÖK)	September 16
ELS Placement Exam in Sarajevo (International students and students registered by YÖK)	September 19
ELS Proficiency Exam in Sarajevo (International students and students registered by YÖK)	September 22 and 23
ELS Beginning of Classes	September 26
Jewish New Year	September 28
Eid ul-Fitr	August 29 – 31
FALL SEMESTER	2011-2012
Faculties Course Registration	September 19-23
Faculties Beginning of Classes	September 26
Jewish New Year – Ros ha Sana*	September 28
Jom Kipur*	October 08
Add Drop Period	October 10-18
All Saints*	November 01
Eid al-Adha	November 07-08
Withdrawal Period	November 21-25
National Day of BiH	November 25
Islamic New Year's Day	November 26
Hanuka*	December 20-28
Roman Catholic Christmas*	December 25
Last day of Classes	January 06
New Year 2012	January 01
Final Examinations	January 04-13

PRATİK BİLGİLER KILAVUZU

Orthodox Christmas*	January 07
Additional Classes	January 23 – February 03
Make-up Examinations	February 06-11
SPRING SEMESTER	2011-2012
Course Registration	February 13-17
ELS Beginning of Classes	February 20
Beginning of Classes	February 20
Add-Drop Period	February 20-24
BiH Independence Day	March 01
International Woman's Day	March 08
Official Day of the City of Sarajevo	April 06
Catholic Easter*	April 08
Orthodox Easter*	April 15
Withdrawal Period	April 16-20
IUS Open Day	April 18
Pesah*	April 18-25
International Labor Day	May 01
Last day of Classes	June 01
ELS End of Classes	June 19
Final Examinations	June 04-15
Graduation Ceremony	June 09
Enrollment of new students, Public Call	June 15
Additional Classes	June 11-16
Make up Examinations	June 18-23
Second Make up Examinations	September 03 - 09
*Holiday for those who celebrate it.	